

תפ"ח (חיפה) 57628-12-22 - מדינת ישראל נ' נדאל אבו לטיף

בית המשפט המחוזי בחיפה

תפ"ח 57628-12-22 מדינת ישראל נ'
חילף(עציר) ואח'
תפ"ח 60882-01-23 מדינת ישראל נ' אבו
לטיף(עציר) ואח'
לפני כב' השופט יחיאל ליפשיץ
המאשימה

מדינת ישראל באמצעות פרקליטות מחוז חיפה - פלילי

נגד

הנאשמים

1. נדאל אבו לטיף (משפטו צורף להליך אחר בבית המשפט המחוזי בתל אביב) 2. עמאר דבאח באמצעות באי כוחו - עו"ד אבי חימי ועו"ד אלי כהן 3. אברהמים חילף (עציר) ת"ז *** באמצעות עו"ד תומר נוה ועו"ד אינאס דיראוי 4. סלים שקור (עציר) ת"ז *** עניינו הופרד וידון בהמשך 5. פראס מוסא (עציר) ת"ז *** באמצעות בא כוח ועו"ד באסל פלאח

גזר דין בנוגע לנאשמים 2, 3 ו 5

כללי

ביום **30.11.22** הותקף ונדקר מר עבדאללה סנעאללה (להלן: **נפגע העבירה**; או - **הנפגע**) בעת ששהה במסעדת "ערבסק" בכפר יאסיף (להלן: **המסעדה**). מי שתקפו ודקרו אותו (כל אחד על פי חלקו כפי שיתאר להלן) הם הנאשמים. האירוע תועד ברובו במצלמות האבטחה של המסעדה והמאשימה הסתמכה בעיקר על תיעוד זה. הנפגע, למרבית המזל (שלו, אך גם של הנאשמים) החלים על פני הדברים מפצעיו הפיזיים. ממה שהובהר, הוא לא שיתף פעולה עם חוקריו וטרם מועד עדותו בבית המשפט יצא את הארץ וחזר רק לאחר הודיית הנאשמים בכתב האישום המתוקן והרשעתם בעבירות שיוחסו להם. עד נוסף שנכח עם המתלונן במסעדה (מוחמד גושה; להלן: **גושה**), שגם הוא על פני הדברים לא חידש רבות על אודות האירוע עת נחקר במשטרה, נקלע לרוע המזל ועובר למועדים בהם היה אמור להעיד בבית המשפט לשרשרת של בעיות בריאות ותקלות שונות, וגם הוא לא הגיע בסופו של דבר לעדות. העבירה העיקרית שיוחסה לנאשמים בכתב האישום המקורי הייתה **ניסיון רצח**. לאחר שמיעת חלק מעדי המאשימה (רובם ככולם אנשי משטרה) ולאחר שקורבן העבירה וכן גושה

לעיל לא התייצבו לעדות, הגיעו הצדדים להסדר טיעון ולפיו תוקן כתב האישום. לנאשמים מיוחסות כיום עבירות אלימות פחותות בחומרתן. לגבי העונש לא הושגה הסכמה והצדדים טענו כראות עיניהם.

גזר הדין הנוכחי נוגע רק לנאשמים 2, 3 ו 5. לגבי הנאשם 1, הוא בחר לצרף את ההליך הנוכחי להליך אחר שמתנהל נגדו בבית המשפט המחוזי בתל אביב, ודינו ייגזר במאוחד שם; ולגבי הנאשם 4, משום תסקיר שהתבקש בענייננו ומשך הזמן הנדרש לשם כך, הופרד ההליך לגביו ודינו ייגזר לאחר פגרת בית המשפט.

עיקריו של כתב האישום המתוקן

ביום האירוע סמוך לשעה 16:00 הגיע הנפגע ואדם נוסף בשם מוחמד גושה (להלן: **גושה**) למסעדה והשניים התיישבו באחד השולחנות; בשעה 17:33 הגיעו למסעדה נאשמים 1 עד 4 והתיישבו בשולחן הממוקם בחדר צדדי במסעדה (להלן: **החדר**); בשעה 18:23 הגיע למסעדה הנאשם 5 והצטרף ליתר הנאשמים. צוין כי בין הנפגע לבין חלק מהנאשמים הייתה היכרות קודמת.

סמוך לשעה 20:48 הבחינו הנאשמים כי רכבים הקשורים לנפגע (להלן: **הרכבים**), בהם נסעו עומר סנעאללה ואחרים שזהותם אינה ידועה למאשימה, נוסעים בקרבת המסעדה. הנאשמים 4 ו 5 יצאו מהמסעדה ושוחחו עם יושבי אחד הרכבים לעיל, וגם הנאשם 3 יצא מהמסעדה. כעבור זמן מה חזרו הנאשמים לעיל למסעדה, וסמוך לשעה 20:53 קרא הנאשם 3 לנפגע לחדר בו ישבו הנאשמים, ואז - לאחר הגעת הנפגע לחדר - התנהל דין ודברים בנוגע להגעת הרכבים.

סמוך לאחר כניסת הנפגע לחדר הסתודדו הנאשמים 3 ו 5 בכניסה לחדר ואז נטל הנאשם 3 סכין לחיתוך בשר מארונית הממוקמת בכניסה לחדר והסליק אותה בכיס מכנסיו. בהמשך, התיישבו הנאשמים 3 ו 5 בחדר; סמוך לשעה 20:55 הצטרף גושה לחדר אך כשתי דקות לאחר מכן הוא הוצא משם על ידי הנאשמים 4 ו 5; סמוך לשעה 21:00 נטל גם הנאשם 4 סכין לחיתוך בשר מהארונית שהוזכרה לעיל והסליק אותה בשרוול חולצתו.

האירוע האלים התרחש בסביבות השעה 21:00 - הנפגע שישב בשולחן אחד עם הנאשמים התרומם מכיסאו ומיד לאחר מכן התרוממו כל הנאשמים. בשלב זה הנפגע נדחף לאחור ולאחר מכן נופף בידו לכיוון הנאשם 3. בהמשך לכך, הנאשמים 1 עד 4, בצוותא חדא, תקפו את הנפגע בסיוע הנאשם 5, בין היתר כמפורט להלן:

הנאשם 1 אחז בנפגע באופן שעמד מאחוריו ואחז אותו בצווארו ובכתפיו תוך כדי שהנאשמים 2 ו 3 היכו אותו;

אותה עת הצטרף הנאשם 4 למעשי התקיפה ודקר את הנפגע בפלג גופו העליון מספר פעמים באמצעות הסכין. תוך כדי תקיפתו, ניסה הנפגע להשתחרר ולהימלט, ואז הפילו הנאשם 4 על הרצפה ובעת הנפילה נחתך המתלונן מהסכין בצווארו;

בהמשך למתואר לעיל ובעת שהנפגע היה מוטל על הרצפה, המשיכו הנאשמים 2 עד 4 לתקוף אותו בצוותא המכות נמרצות וקשות, כמתואר להלן:

(-) הנאשם 4 היכה את הנפגע ב 5 מכות אגרופ בראשו וצווארו;

(-) הנאשם 2 בעט בראשו של הנפגע 5 פעמים;

(-) הנאשם 3 בעט בגופו של הנפגע 3 פעמים;

צוין כי הנאשם 4 ביצע את מעשיו בכוונה להטיל בנפגע נכות או מום או לגרום לו חבלה חמורה; וכי הנאשם 5 סייע בנוכחותו ובמעשיו ליתר הנאשמים במעשיהם. לאחר האמור לעיל, נמלטו הנאשמים מהמסעדה כשהם מותירים את הנפגע מוטל על הרצפה מתבוסס בדמו;

כן צוין, כי עם הימלטות הנאשמים יצאו יושבי הרכבים שתוארו לעיל מרכביהם, ירו באוויר וכן ירו ממרחק לעבר חלק מהנאשמים שנמלטו, סה"כ כ 9 כדורים;

כתוצאה ממעשי הנאשמים נדקר הנפגע 2 דקירות בצד בית החזה מימין; דקירה בין בית החזה לבטן; חתכים בצוואר, בגב ובראש. למתלונן נגרמו, בין היתר, קרעים ודימומים בכבד; הוא פונה לבית חולים ואושפז עד ליום 6.12.22;

בגין המעשים לעיל, הורשעו הנאשמים בעבירות הבאות:

(-) הנאשמים 1 עד 3 בעבירה של חבלה חמורה בנסיבות מחמירות, לפי ס'

335+333(א)(1)+(2) + ס' 29 לחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן:

החוק);

(-) הנאשם 4 בעבירה של חבלה בכוונה מחמירה, לפי ס' 329(א)(1) לחוק;

(-) הנאשם 5 בעבירה של סיוע לחבלה חמורה בנסיבות מחמירות, לפי ס'

335+333(א)(1)+(2)+ס' 31 לחוק;

בנוסף, הורשעו הנאשמים 1 ו 2, במסגרת אישום 2 לכתב האישום המתוקן, בעבירה של **שיבוש מהלכי משפט** לפי ס' 244 לחוק, משום הימלטותם מהמשטרה - ממועד האירוע ועד ליום 15.1.23, אז נתפסו כשהם נוסעים ברכב סמוך לטמרה כשברשותם ציוד אישי וכסף רב.

ראיות הצדדים לעונש

המאשימה הפנתה לחלק מהראיות שהוגשו בשלב שמיעת הראיות (סרטוני מצלמות האבטחה מהמסעדה; מסמכים רפואיים ביחס לנפגע) וכן הגישה את פרטי הרישום הפלילי של הנאשמים הרלוונטיים לגזר דין זה -

אשר לנאשם 2, לחובתו 3 הרשעות קודמות: בשנת 2007 הוא נדון למאסר לתקופה של שנתיים ו 10 חודשים לאחר שהורשע בעבירות של סחיטה בכוח, סחיטה באיומים ובעבירות אלימות (משנת 2006); בשנת 2014 הוא נדון למאסר לתקופה של 6.5 שנים בגין עבירות אלימות ונשק (משנת 2012); ובשנת 2016 הוא נדון למאסר לתקופה של 18 חודשים לאחר שהורשע בעבירות אלימות (משנת 2015);

באשר לנאשם 3, לחובתו 3 הרשעות קודמות: בשנת 2011 נדון ל 4 חודשי מאסר לאחר שהורשע בעבירת סמים (משנת 2010); בשנת 2014 נדון למאסר לתקופה של 38 חודשים לאחר שהורשע בעבירות נשק ואלימות (משנת 2013); ובשנת 2021 נדון למאסר על תנאי לאחר שהורשע בעבירות איומים (משנת 2020);

באשר לנאשם 5, לחובתו 4 הרשעות קודמות: בשנת 2010 נדון למאסר על תנאי לאחר שהורשע בעבירת איומים (משנת 2009); בשנת 2011 הוא נדון למאסר לתקופה של 15 חודשים לאחר שהורשע בעבירות נשק והפרעה לשוטר (משנת 2011); בשנת 2019 הורשע בעבירת ניהול עסק ללא רישיון; ובשנת 2022 הוא נדון למאסר לתקופה של 7 חודשים לאחר שהורשע בין היתר בעבירות של סחיטה באיומים והפרעה לשוטר (משנת 2021).

מטעם הנאשמים הוגש מכתב שהוכן על ידי בא כוח נפגע העבירה. המאשימה לא התנגדה להגשת המכתב אך הביעה את הסתייגותה מתוכנו ומנסיבות הכנתו. בא כוח המתלונן ציין במכתב כי לדברי מרשו-נפגע העבירה, הנאשמים הם חברים טובים שלו והאירוע במהלכו הותקף "מקורו בטעות". עוד צוין במכתב, כי המתלונן והנאשמים עדיין חברים והמתלונן "לא סוחר נזקים גופניים כתוצאה מהאירוע". בנוסף, ביקש הקורבן כי נתונים אלה יילקחו בחשבון בגזירת הדין ובכל מקרה הוא אינו מעוניין כי עונשם של הנאשמים יהיה כבד.

מטעם הנאשם 2 העיד מר דבאח מוחמד, חבר מועצת דיר אל אסד, שמסר על אודות תרומת הנאשם לקהילה בזמן מגפת הקורונה, בכך שתרם כ 20,000 מסיכות וכן עבד בחלוקתן ובעזרה לאוכלוסיות נזקקות. בנוסף, הוגשו מטעם הנאשם 2 מספר מסמכים - מנהלת מחלקת החינוך במקום מגוריו (דיר אל אסד) מסרה על אודות תרומתו (הכספית וכן בעבודה של ממש בשטח) לטובת ילדים, קשישים ובכלל, לטובת תושבי היישוב במיוחד במהלך תקופת הקורונה. בהקשר האחרון אף הוגשה תעודת הוקרה של ראש המועצה. עוד הוגש מכתב של אשת טיפול המכירה מתוקף עבודתה של רעיית הנאשם 2 ובו פורטו קשייהם של רעיית וילדי הנאשם בעיקר על רקע היעדרותו בתקופה בה היה עצור בתיק זה.

תמצית טענות המאשימה

המאשימה עמדה על חומרת האירוע; הפנתה לכך כי מדובר באירוע אלים במהלכו חבורת הנאשמים תקפה באלימות את הקורבן; לשימוש שנעשה (על ידי הנאשם 4) בסכין; לרף האלימות והאכזריות שהופגנה כנגד המתלונן; לכך שמדובר בתקיפת יחיד על ידי רבים; ולנזקים שנגרמו. המאשימה הפנתה לערכים המוגנים שנפגעו כתוצאה מהעבירות, והם שמירה על חיי אדם, בריאותו ושלמות גופו של אדם; ונטען כי הפגיעה בערכים אלה גבוהה ביותר. המאשימה אישרה כי מדובר באירוע שלא תוכנן מראש, במובן זה שהנאשמים לא הגיעו למקום לצורך התקיפה, אך לצד זאת נטען כי הנאשמים ביצעו, עובר לתקיפה, מהלכים לבידוד הקורבן מחברו גושה ורק אז תקפו אותו. עוד נטען, כי הגם שרק נאשם מס' 4 עשה שימוש בפועל בסכין, לכל אחד מהנאשמים היה חלק בתקיפה. אכזריות הנאשמים באה לידי ביטוי, בין היתר, בכך שגם לאחר שהקורבן נדקר והיה שרוע על הקרקע ושתת דם, המשיכה תקיפתו על ידי הנאשמים 2 עד 4.

לאחר שהפנתה לפסיקה שלשיטתה מייצגת את מדיניות הענישה הנהוגה, טענה המאשימה למתחם ענישה שבין 4 ל 6 שנות מאסר בנוגע לנאשמים 1 עד 3; למתחם ענישה שבין 6 ל 10 שנות מאסר בנוגע לנאשם 4; ולמתחם ענישה שבין 2 ל 3 שנות מאסר בנוגע לנאשם 5; והכל בצירוף מאסר מותנה, פיצוי למתלונן וכן קנס. לגבי הנאשם 2, שהורשע (יחד עם הנאשם 1) בעבירה של שיבוש מהלכי משפט, נטען למתחם שבין 5 ל 12 חודשי מאסר. לגבי הנסיבות שאינן קשורות לביצוע העבירה, הפנתה המאשימה לעברם הפלילי של הנאשמים ולכך כי אין מדובר בתקופת מאסר ראשונה למי מהם. חרף גזרי הדין שניתנו בעבר שבו הנאשמים וביצעו עבירות חמורות, ולכן הדבר מצדיק, כך נטען, החמרה במקרה דנן. עם זאת, הפנתה המאשימה לקבלת האחריות מצד הנאשמים על מעשיהם; ובשקלול הנתונים לעיל היא עתרה לקביעת עונשים באמצע המתחמים לעיל.

תמצית טענות הנאשמים

הטיעון העיקרי שהועלה על ידי כל באי כוח הנאשמים היה כי מדובר באירוע ספונטאני ולא מתוכנן. מדובר בחבורת אנשים שהגיעה למסעדה למטרה כשרה ושם נתקלו באקראי בקורבן. לא זו אף זו, גם לאחר שפגשו בקורבן הנאשמים לא שינו ממטרת הגעתם. האירוע קיבל תפנית רק עם הגעת מספר רכבים "חשודים", מבחינת הנאשמים, לסביבת המסעדה מה שהעלה את חשש הנאשמים שמא יאונה להם רע מפני נוסעי אותם רכבים. זאת ועוד, לא היה מדובר בחשש בעלמא שהרי מיד בתום האירוע ועת שהנאשמים נמלטו מהמסעדה, נוסעי אותם רכבים - שעל פי ניסוח כתב האישום המתוקן היו "קשורים בקורבן" - ירו מכלי נשק לעבר הנאשמים. באי כוח הנאשמים הפנו לצמידות הזמנים בין תקיפת המתלונן לבין הימלטות הנאשמים מהמסעדה, המצביעה כי הירי בוצע ללא שיושבי אותם רכבים ידעו כי מקורבם - הוא הקורבן - נדקר. נתון זה מצביע, ולו בדיעבד, כי חששם של הנאשמים מפני יושבי הרכבים היה מוצדק. זאת ועוד, על כך שהאירוע האלים היה ספונטני, ניתן ללמוד מהשמטת הטענה (שנכללה בכתב האישום המקורי) ולפיה לאחר הגעת הרכבים החשודים סמוך למסעדה, החליטו הנאשמים לתקוף את הקורבן. באי כוח הנאשמים הפנו לכך שבכתב האישום המתוקן צוין כי האירוע האלים החל רק לאחר התרוממות הקורבן מכיסאו, ואין טענה לתכנון לפני שלב זה.

באי כוח הנאשמים קבלו על כך שבעוד שדינם של מרשיהם מוצה עד תום, חקירת אלה שירו לעבר הנאשמים לא הייתה נמרצת באותה מידה, ובסופו של יום רק אחד מהם (עומר סנעאללה) הועמד לדין וגם זאת בעבירה קלה יחסית וכנגזרת מכך גם עונשו (ת.פ. 3988-02-23). נטען כי חוסר הלימה זה מצדיק התחשבות בעונשם של הנאשמים. באי כוח הנאשם 2 הוסיפו בעניינו של מרשם, כי לא רק שהוא לא הצטייד בסכין ולא עשה בו שימוש, אלא שאין כל טענה שהוא ידע, עובר לתחילת האירוע האלים, שלמי מיתר הנאשמים יש סכין ומאליו יוצא שלא ידע, עובר לאירוע עצמו, על כוונת מי מהנאשמים לעשות שימוש בנשק קר. עוד נטען בהקשר לנאשם 2, כי הגם שהוא היכה את המתלונן, מעשיו לא גרמו בפועל לחבלות כלשהן למתלונן (כתב האישום המתוקן אינו מציין כי נגרמו למתלונן חבלות בראשו, הגם שהנאשם 2 היכה בראשו של המתלונן).

לאחר שהפנו לפסיקה המייצגת לשיטתם את מדיניות הענישה הנוהגת, טענו באי כוח הנאשמים 2 ו 3 למתחם שבין 12 ל 24 חודשי מאסר בגין עבירת האלימות; ולגבי עבירת השיבוש המיוחסת לנאשם 2, נטען כי תחתית המתחם היא מאסר על תנאי וממילא אין בעבירה זו כדי לשנות באופן ממשי את העונש הכולל.

עיקר טיעונו של בא כוח הנאשם 5 נסוב סביב חלקו המזערי של מרשו. נטען, כי מעשיו מצויים בתחתית סרגל החומרה האפשרי, וכן נטען שלא בכדי לא צוין בכתב האישום המתוקן במה בא לידי ביטוי חלקו של נאשם זה, מלבד נוכחותו. זאת ועוד, נטען כי טענת המאשימה כי יש קשר בין הוצאת גושה (על ידי הנאשם 5) לבין תקיפת הקורבן, שהתרחשה מס' דקות לאחר מכן, אינה יכולה לעמוד. מדובר, כך נטען, במסקנה בלבד וייתכן והיו לכך סיבות אחרות (היות גושה שיכור ורצונו של הנאשם 5 להרחיקו מיתר הנוכחים). בכל אופן, אין חולק כי לא היה כל מגע פיזי בין הנאשם 5 לבין הקורבן, והדבר מחייב קביעת מתחם שהרף התחתון לו הוא מספר חודשי מאסר ובכל מקרה יש לקבוע עונש שלא יעלה את התקופה בה היה הנאשם עצור מאחורי סורג ובריח.

בהקשר לנסיבות שאינן קשורות לביצוע העבירות, טענו באי כוח הנאשמים שיש לזקוף לזכות מרשיהם את נטילת האחריות על מעשיהם ואת החיסכון המשמעותי בזמן שיפוטי. הודגש כי רק כעת - לאחר תיקון כתב האישום - יכלו הנאשמים לקבל בפועל אחריות על מעשיהם. זאת ועוד, הובעה תרעומת על סעיף האישום העיקרי שיוחס לכלל הנאשמים בכתב האישום המקורי, והוא ניסיון רצח. נטען כי הדבר הוא תולדה של שיקולים לא ענייניים הנוגעים לנאשם 1, והדבר הוביל להעמדת כלל הנאשמים בסכנת הרשעה באישום שאינו הולם את נסיבות האירוע.

באי כוח הנאשם 2 הפנו לנתוני האישיים-משפחתיים של מרשם בהפנותם לראיות שהוגשו לעניין העונש, המצדיקים הקלה והתחשבות. באי כוח הנאשם 3 הפנה לנתוני האישיים של מרשו ובכלל זאת נכותו בעקבות תאונת עבודה שעבר; התקופה הארוכה יחסית בה שהה בתנאי מעצר קשים והריחוק שנגזר בשל כך ממשפחתו. גם באי כוח הנאשם 5 הפנה לנתוני האישיים והמשפחתיים וביקש להקל עמו ככל שניתן.

בדבריהם טרם גזר הדין ("זכות המילה האחרונה") מסר הנאשם 2 כי טעה במעשיו והוא מבין שהיה עליו לנהוג אחרת. הנאשם ביקש את התחשבות בית המשפט בגזר הדין; הנאשם 3 הביע צער על מעשיו; והנאשם 5 ביקש סליחה וכן התחשבות בעונש, בשים לב לכך שיש לו 4 ילדים ומשום שהוא מטפל באחותו הנכה.

דין ומסקנות

אין חולק על אודות חומרת האירוע. אף שחלקים עובדתיים מסוימים נותרו לוטים בערפל מסוים [כיצד ומדוע הגיעו נוסעי הרכבים "הקשורים לקורבן" (לשון ס' 4 לחלק העובדות) למסעדה; מה רקע וטיב ההיכרות בין הנאשמים לבין הקורבן; על מה שוחחו ביניהם; מה היה ה"ניצוץ" שהצית את האירוע האלים], אלה מאבדים מחשיבותם במידה רבה נוכח האירוע עצמו - התפרצות של אלימות חמורה במסגרתה 4 בחורים חסונים (וכן של הנאשם 5 שחלקו שולי באופן יחסי) תקפו בחמת זעם וכן באמצעות שימוש בסכין (הנאשם 4) את קורבן העבירה וגרמו לו לחבלות של ממש.

האירוע תועד במצלמת האבטחה של המסעדה. צפיתי בתיעוד מספר רב יחסית של פעמים ומספר שיקולים עיקריים פועלים בנדון - חלקם שיש בהם למתן את העונש וחלקם בעלי מימד ברור של חומרה -

בצד המקל אפנה לכך כי מדובר באירוע בלתי מתוכנן. הנאשמים הגיעו למקום שלא למטרה אלימה או פלילית, והמפגש שלהם עם הקורבן היה אקראי. זאת ועוד, אניח לטובת הנאשמים כי אלמלא הופעת הרכבים "הקשורים בקורבן" לא היה האירוע מתרחש (גם בהינתן הימצאות הקורבן במסעדה). עוד אניח לטובת הנאשמים כי הם חשו מאוימים משום הגעת אותם רכבים על יושביהם, אף כי ניתן להניח כי החששות היו הדדיים שכן לא דובר במפגש של שתי חבורות מתנועות נוער שונות או קבוצות ספורט יריבות. לכן, לו היו כל המעורבים "חברים טובים" (ניסוח הקורבן במכתב באי כוחו שהוגש כראיה לעונש) לא היה האירוע מתרחש. זאת ועוד, אניח - הרבה מעבר לנדרש - כי אלמלא התרוממות הקורבן מכיסאו ייתכן והאירוע לא היה מתרחש, ובמובן זה תחילת האירוע הייתה ספונטנית.

עד כאן הנתונים הפועלים באופן מסוים באופן המקל עם הנאשמים. עם זאת, המשכו של האירוע כולל מספר אלמנטים בעלי מימד ברור של חומרה - ראשית, זירת האירוע במסעדה

כללה את חמשת הנאשמים, אל מול הקורבן שהיה "בודד במערכה" וחסר הגנה לחלוטין. הקורבן לא היווה בשום שלב איום על מי מהנאשמים; שנית, התקיפה בוצעה ברמת אלימות גבוהה, כאשר אחד מהנאשמים (נאשם 4) עושה שימוש בסכין, ונאשם נוסף (נאשם 3) אווז בסכין. ויודגש, לכלל הנאשמים אחריות לשימוש שנעשה בסכין כמבצעים בצוותא (ולגבי הנאשם 5 כמסייע), בכפוף לשוני המתחייב מהעבירה שיוחסה לנאשם 4 אל מול העבירה שיוחסה ליתר הנאשמים ולמידה השונה של האשם ביניהם; שלישית, התקיפה המשיכה (על ידי הנאשמים 2 עד 4) גם כאשר הקורבן כבר היה מוטל על הארץ, לאחר שנדקר, כשהוא שותת דם. הדבר מצביע על מידת האכזריות שאפיינה את התקיפה; רביעית ובהמשך לאמור לעיל, על חוסר העכבות מצד הנאשמים ניתן ללמוד גם מהמקום בו תקפו את הקורבן - במסעדה הומה אדם. צפייה בסרטוני האבטחה מגלה כי במקום עברו גברים נשים וטף שבאו לסעוד באותו ערב ונקלעו ל"זירת קרב" מדממת. מדובר באירוע הפוגע בתחושת הביטחון של הציבור.

בית המשפט העליון עמד לא פעם על החומרה הטמונה במעשי אלימות, ובפרט כאלה בהם נעשה שימוש בנשק, קר או חם; והודגש לא פעם על אודות הצורך להילחם בתופעת האלימות, בין היתר באמצעות ענישה משמעותית (ר' מיני רבים ע"פ 425/23 מדינת ישראל נ' טקלו, פסקה 4 (4.7.23) (להלן: עניין טקלו). בע"פ 8641/12 סעד נ' מדינת ישראל, פסקה 36 (5.8.2013)) צוינו הדברים הבאים היפים לענייננו:

"האלימות הגואה במקומותינו אינה גזירת-גורל ולא כורח המציאות. יש צורך לשנות את המאזן. במקום שאזרחים ישרים תמימי-דרך יראו ויָראו, יחששו לביטחונם, יהיו אלה העבריינים האלימים - בכוח ובפועל - שאימת הדין תיפול עליהם, והם יירתעו מפני שימוש בנשק קר וחם לשם חיסול חשבונות בעשיית דין עצמית...."

לצד זאת, רמת הענישה הנוהגת בעבירות אלימות בכלל, ומאליו יוצא שבעבירה של חבלה חמורה בנסיבות מחמירות, היא רחבה ונגזרת ממספר רחב של שיקולים בהתאם לנסיבות הספציפיות של כל מקרה (ע"פ 5980/15 מדינת ישראל נ' זדה, פסקה 8 (23.3.2016)).

לעניין מדיניות הענישה הנהוגה, הפנו הצדדים למספר רב יחסית של פסקי דין בעבירות אלימות. כפי שהוזכר לעיל, הפסיקה הנוגעת לעבירה בה הורשעו הנאשמים היא מגוונת. אביא להלן מספר פסקי דין שיסייעו בידנו, גם אם ניתנו בנוגע לנסיבות קלות או קשות מענייננו. אלה גם אלה יסייעו בקביעת המתחם. אעיר, כי מרבית המקרים שהובאו על ידי הצדדים לא עסקו באירועי מרובי נאשמים - נתון עיקרי לענייננו - והבודדים שהיו כאלה, היו לא רלוונטיים מסיבות אחרות.

כך, בע"פ 425/23 מדינת ישראל נ' טקלו שכבר הוזכר לעיל, שיסף המשיב באבחת סכין את גרונו של הקורבן ונמלט מהמקום. הערכאה הדיונית קבעה מתחם בין 22 ל 52 חודשי מאסר וגזרה על המשיב 32 חודשי מאסר (הודה, לחובתו עבר לא מכביד בעבירת אלימות). בית המשפט העליון הפנה לכך כי בהינתן מיקום הפגיעה ועוצמתה רק בנס האירוע לא הסתיים באופן טראגי. העונש הוחמר ל 4 שנות מאסר;

בע"פ 935/14 אוסטרוביץ נ' מדינת ישראל (30.11.14) נדון אירוע שהתרחש במפגש חברים. לאחר "דין ודברים" נטל המערער סכין מטבח ודקר את הקורבן בידו, בכתף ובשכם.

הערכאה הדיונית קבעה מתחם בין 3.5 ל 5 שנות מאסר, וגזרה את העונש ל 50 חודשי מאסר (הודה, לחובתו עבר מכביד יחסית);

ובע"פ 6971/13 עמרן ואח' נ' מדינת ישראל (23.9.14) נדון עניינם של 3 צעירים שקשרו לפגוע בקורבן, הצטיידו לשם כך בסכינים ואף ביקשו מהקורבן להתלוות אליהם, אז תקפו אותו באגרופים ובעיטות וכן דקרו אותו 7 דקירות. הערכאה הדיונית קבעה מתחם בין 18 חודשי מאסר לבין 4 שנות מאסר וגזרה עליהם 34, 40 ו 43 חודשי מאסר (הודו, צעירים, נסיבות חיים קשות). ערעור על חומרת העונש נדחה.

כדי שלא להאריך שלא לצורך אפנה ללא פירוט לפסיקה נוספת (ע"פ 308/16 נאטור נ' מדינת ישראל (7.11.2016); ע"פ 5828/22 שלבי נ' מדינת ישראל (6.8.2023); ע"פ 3867/23 מדינת ישראל נ' שנקור (11.7.2023); להלן: **עניין שנקור**)).

חלק מהמקרים שהובאו לעיל נושאים מאפיינים מחמירים בהשוואה לענייננו. כך, בעניין טקלו לעיל רק בנס לא מצא הקורבן את מותו; חלק מהמקרים לעיל בוצעו לאחר תכנון והצטיידות מוקדמת במספר סכינים; ובכל המקרים לעיל עשו הנאשמים שימוש ישיר ובלתי אמצעי בסכין, להבדיל מענייננו. זאת ועוד, סקירת הפסיקה לעיל שכולה מ 10 השנים האחרונות ולא יותר, מעלה בבירור כי רמת הענישה בעבירות אלימות עלתה (ולכן לא הפניתי לחלק מהפסיקה ה"ישנה" אליה הופנית). כך, בעוד שלפני כ 10 שנים צוין כי הענישה בעבירה של חבלה חמורה בנסיבות מחמירות נעה על פי רוב בסדרי גודל של כשנתיים, ועונש של כ 4 שנות מאסר נגזר במקרים "חמורים במיוחד" (ע"פ 7475/14 מהדי נ' מדינת ישראל, פסקה 13 (25.12.2014)), התגברות הפשיעה והצורך, בין היתר, בהרתעה, הביאו להחמרה בענישה בעבירות אלימות (ר' בנדון עניין שנקור פסקה 13 וכן ע"פ 4406/19 מדינת ישראל נ' סובאח, פסקה 15 (5.11.2019)). בנוסף, אחזור ואדגיש כי בענייננו נתון מרכזי הוא התקיפה הבו-זמנית של כלל הנאשמים - 5 במספר - על הקורבן שהיה יחיד מול רבים, נתון שהיווה שיקול כבד משקל. זאת ועוד, יש לזכור כי בסופו של דבר הענישה אינה עניין "מתמטי" ונקבע בהקשר זה כי: **"..מדיניות הענישה הינה אך אחד הפרמטרים בהם מסתייע בית המשפט לעיצוב המתחם וכמתבקש גזירת העונש בגדרו.."** (ע"פ 6390/20 מדינת ישראל נ' פלוני, פסקה 9 (10.2.2021)).

נוכח האמור לעיל, תוך ששקלתי כלל נתוני ונסיבות המקרה (אישום מס' 1); את עקרון ההלימה שהוא עקרון מנחה; את הערכים החברתיים שנפגעו מביצוע מעשי הנאשמים ומידת הפגיעה בהם כמו גם הנזקים שנגרמו כתוצאה ממעשיהם; אני קובע מתחם עונש בנוגע לנאשמים 2 ו-3 בין 3 ל 5 שנות מאסר. לא התעלמתי מההבדלים הקיימים במעשיהם וכנגזרת מכך גם במידת האשם של כל אחד מהם (הנאשם 2 היכה בקורבן מספר פעמים רב יותר ובמיקום רגיש יותר, אך הנאשם 3 החזיק בידו סכין במהלך האירוע). עם זאת, לא מצאתי (ואוסיף כי איש מהצדדים אף לא טען לכך) לאבחן ביניהם שכן מדובר בהבדלים שאינם משמעותיים, שניהם חבטו בנפגע לאחר שנדקר, ולכן קביעת מתחם שונה לכל נאשם תהיה מלאכותית משהו.

לעניין עבירת השיבוש המיוחסת לנאשם 2, מדובר ב"היעלמות" לתקופה של כחודש וחצי עד שנעצר. מטרת הבריחה הייתה למנוע או להכשיל את ההליך המשפטי. סבורני כי המתחם בנדון, בנסיבות הקונקרטיות של המקרה דנן ובשים לב לעבירה המרכזית שהובילה אותו להימלטות, נע בין 2 ל 8 חודשי מאסר. העונש הסופי שייגזר ישקלל בחובו גם עבירה זו. לעניין הנאשם 5 - לכאורה היה מקום לקבוע מתחם שהוא מחצית מהמתחם שנקבע לגבי הנאשמים 2 ו 3, בשים לב לכך שהעונש על סיוע הוא מחצית מהעונש על עבירה מושלמת (ס' 32 לחוק העונשין). עם זאת, וזה הדבר החשוב, המתחם נקבע, בין היתר, בהתאם לנסיבות ביצוע העבירה על ידי הנאשם הקונקרטי ומידת אשמו. ובאשר למסייע, עונשו נקבע בשים לב לטיב הסיוע שניתן במקרה הקונקרטי ולמידת תרומתו למימוש התוכנית העבריינית (ע"פ 7881/20 **קשאש נ' מדינת ישראל**, פסקה 14 (10.5.2021)). בענייננו, תרומתו של הנאשם 5 היא בעיקר בעצם נוכחותו ולכן סבורני שיש לקבוע מתחם מתון יחסית בין 6 ל 18 חודשי מאסר.

כפי שהובהר לעיל, המתחם בעניינו של הנאשם 4 וכן עונשו, ייקבעו בנפרד.

לא מצאתי כי יש מקום לסטות ממתחמי העונש - אם לקולה משום שיקולי שיקום; ואם לחומרה משום שיקולי הגנה על הציבור.

לעניין העונש שיש להשית בתוך המתחמים - בהקשר זה יש להתייחס לנסיבותיו האישיות של כל נאשם לקולה ולחומרה, וכן לנתונים ונסיבות אחרות המנויות ברובן בס' 40 יא' לחוק. לזכות הנאשמים עומדת הודייתם במיחוס להם בכתב האישום המתוקן וקבלת האחריות על מעשיהם. יש ממש בטענתם כי רק לאחר התיקון שבא לידי ביטוי בכתב האישום המתוקן ושהיה תוצאה של הסדר הטיעון, הם יכלו לקבל אחריות על מעשיהם. עוד נתתי דעתי לטענות הפרטניות הנוגעות לנסיבותיהם האישיות של כל אחד מהנאשמים וכן לכלל הטיעונים שהועלו על ידי באי כוחם.

לחובת הנאשמים יש לשקול בעיקר את עברם הפלילי שפורט לעיל. משמעותי במיוחד עברו של הנאשם 2 שריצה 3 מאסרים בגין עבירות אלימות. עבר פלילי זה מעיד כי מדובר באדם המהווה סכנה לציבור ולא הפיק את הלקחים הנדרשים ממאסריו הקודמים. יוזכר כי עונשו של הנאשם 2 יתייחס גם לעבירת השיבוש. בנוגע לנאשם 3 - הוא ריצה 2 מאסרים; והנאשם 5 ריצה 2 מאסרים. מדובר באנשים בוגרים ובעלי ניסיון והטיעונים המועלים לעתים על ידי צעירים, בדבר היעדר בגרות ניסיון חיים והיגררות אחר אחרים, אינם יכולים לעמוד להם במקרה דנן. בנוסף, ניתן משקל לשיקולי ההרתעה הרלוונטיים לקביעת העונש בתוך המתחם.

סוף דבר, אני גוזר על הנאשמים את העונשים הבאים:

על הנאשם 2

(-) 50 חודשי מאסר בפועל, החל מיום מעצרו - 15.1.23;

(-) אני דן את הנאשם למאסר לתקופה של 12 חודשים, על תנאי למשך שלוש שנים

מיום שחרורו והתנאי הוא כי הנאשם לא יעבור עבירת אלימות מסוג פשע;

(-) אני דן את הנאשם למאסר לתקופה של 4 חודשים, על תנאי למשך שלוש שנים

מיום שחרורו והתנאי הוא כי הנאשם לא יעבור עבירת אלימות מסוג עוון;
(-) קנס בסכום של 2,500 ₪ או 10 ימי מאסר תמורתו. הקנס ישולם עד ליום
1.1.25;

(-) פיצוי לקורבן בסכום של 7,500 ₪. הסכום ישולם עד ליום 1.11.24. הסכום ישולם
רק באמצעות מזכירות בית המשפט או המרכז לגביית קנסות אגרות והוצאות.
נאסר על הנאשם או מי מטעמו ליצור קשר, במישרין או בעקיפין, עם קורבן
העבירה בקשר לפיצויים.

על הנאשם 3

(-) 42 חודשי מאסר בפועל, החל מיום מעצרו - 4.12.22;

(-) אני דן את הנאשם למאסר לתקופה של 12 חודשים, על תנאי למשך שלוש שנים
מיום שחרורו והתנאי הוא כי הנאשם לא יעבור עבירת אלימות מסוג פשע;

(-) אני דן את הנאשם למאסר לתקופה של 4 חודשים, על תנאי למשך שלוש שנים
מיום שחרורו והתנאי הוא כי הנאשם לא יעבור עבירת אלימות מסוג עוון;

(-) קנס בסכום של 2,500 ₪ או 10 ימי מאסר תמורתו. הקנס ישולם עד ליום
1.1.25;

(-) פיצוי לקורבן בסכום של 7,500 ₪. הסכום ישולם עד ליום 1.11.24. הסכום ישולם
רק באמצעות מזכירות בית המשפט או המרכז לגביית קנסות אגרות והוצאות.
נאסר על הנאשם או מי מטעמו ליצור קשר, במישרין או בעקיפין, עם קורבן
העבירה בקשר לפיצויים.

על הנאשם 5

(-) 11 חודשי מאסר בפועל, בניכוי תקופת מעצרו מאחורי סורג ובריה - מיום
4.12.22 ועד ליום 1.11.23;

(-) אני דן את הנאשם למאסר לתקופה של 8 חודשים, על תנאי למשך שלוש שנים
מיום שחרורו והתנאי הוא כי הנאשם לא יעבור עבירת אלימות מסוג פשע;

(-) אני דן את הנאשם למאסר לתקופה של 4 חודשים, על תנאי למשך שלוש שנים
מיום שחרורו והתנאי הוא כי הנאשם לא יעבור עבירת אלימות מסוג עוון;

(-) קנס בסכום של 2,000 ₪ או 8 ימי מאסר תמורתו. הקנס ישולם עד ליום
1.1.25;

(-) פיצוי לקורבן בסכום של 3,000 ₪. הסכום ישולם עד ליום 1.11.24. הסכום
ישולם רק באמצעות מזכירות בית המשפט או המרכז לגביית קנסות אגרות
והוצאות. נאסר על הנאשם או מי מטעמו ליצור קשר, במישרין או בעקיפין,
עם קורבן העבירה בקשר לפיצויים.

זכות ערעור תוך 45 יום לבית המשפט העליון.

ניתן היום, י' תמוז תשפ"ד, 16 יולי 2024, בנוכחות הצדדים.

